

Dr Anna M. Kola

Toruń, dnia 8 października 2022 r.

Prodziekan ds. organizacji kształcenia

Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia

Wydział Filozofii i Nauk Społecznych UMK

**Raport z badań losów absolwentów Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych UMK
roku akademickiego 2020/2021 przeprowadzonych 6 miesięcy od skończenia studiów
wraz z rekomendacjami działań doskonalących
Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia**

**1. Realizacja procedury monitorowania losów absolwentów studiów prowadzonych
na Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych w roku 2021**

Na Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych zrealizowano czynności określone w Zarządzeniu nr 205 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 31 grudnia 2019 roku w sprawie procedury monitorowania losów absolwentów studiów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Po uzyskaniu ankiet absolwentów rocznika dla poszczególnych kierunków prowadzonych na WFiNS, Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia przesłał je członkom Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, którzy są reprezentantami pięciu instytutów, funkcjonujących w ramach Wydziału, tj. do Instytutu Filozofii (kierunek: *filozofia*), Instytutu Socjologii (kierunki: *socjologia, medioznawstwo*), Instytutu Nauk Pedagogicznych (kierunki: *pedagogika, pedagogika medialna, pedagogika specjalna i praca socjalna*) oraz do Instytutu Badań Informacji i Komunikacji (kierunki: *architektura informacji, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, kognitywistyka, zarządzanie informacją i bibliologia*).

Na posiedzeniu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w dniu 11 października 2022 r. omówiono wnioski z uzyskanych w badaniu danych w odniesieniu do poszczególnych kierunków, jak również sformułowano uwagi ogólne, dotyczące kształcenia na Wydziale. Na podstawie analizy danych, dyskusji przygotowano propozycje i sugestie odnośnie programów studiów i organizacji kształcenia oraz przygotowano ostateczną wersję raportu wraz z rekomendacjami.

Przygotowując rekomendacje dla poszczególnych kierunków prowadzonych na Wydziale, uwzględniono m.in. liczbę absolwentów odpowiadających na prośbę o wypełnienie

ankiety, aktywność absolwentów na rynku pracy, miejsce i formy zatrudnienia absolwentów oraz wskazania mocnych i słabych stron kształcenia na Wydziale.

Badania obejmowały absolwentów Wydziału w okresie 6 miesięcy po ukończeniu studiów, a zbieranie danych, będących podstawą niniejszego raportu, miało miejsce w okresie od września 2020 roku do czerwca 2021 roku.

Część ankiet odnosi się do kierunków, które zostały zamknięte (tj. *zarządzanie informacją i bibliologia* – studia II stopnia; *pedagogika specjalna* - studia I i II stopnia; *pedagogika medialna* – studia I stopnia). Tych kierunków zatem nie będą dotyczyły rekomendacje, a wnioski z ankiet stanowić mogą jedynie ewaluację prowadzonych kierunków.

W roku 2019/2020 w badaniu mieli możliwość udziału po raz pierwszy absolwenci kierunku *psychologia* (jednolite studia magisterskie). W czasie badania Wydział nie posiadał jeszcze absolwentów na kierunkach: *wychowanie fizyczne i sport* (studia II stopnia), *pedagogika specjalna* (jednolite studia magisterskie), *pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna* (jednolite studia magisterskie).

2. Uczestnicy badania

W tabeli nr 1 zamieszczono szczegółowy opis dotyczący poziomu zwrotności ankiet, jak również sytuacji zawodowej absolwentów. Łącznie ankietę wypełniły **184 osoby z 442 osób** uprawnionych, zatem jest to 28 osób mniej niż w roku 2019/2020. Jednakże wzrósł odsetek osób wypełniających ankietę – w poprzednim roku było to 34,47% absolwentów, w roku 2020/2021 ankietę wypełniło **41,63%** osób do tego uprawnionych.

Responsywność ankiet wypełnianych przez absolwentów jest jak co roku zróżnicowana i waha się od 20% (*filozofia*, studia I stopnia) do 90,91% (*praca socjalna*, studia I stopnia), przy czym najwięcej kierunków jest w przedziale 30-55%. Trudno jednak wyciągać wnioski z danych i je porównywać, bowiem kierunki są bardzo różnoliczne i niekiedy wysoki odsetek zwrotu ankiet jest spowodowany małą liczbą absolwentów.

Dane dostępne w ankietach, odnoszące się do ogólnej liczby absolwentów kierunków prowadzonych na WFiNS, wskazują na pozytywną i nieznacznie wzrostową tendencję odnośnie poziomu aktywności zawodowej absolwentów względem poziomu z ostatnich dwóch lat. Wskaźnik zatrudnienia obniżył się w przypadku trzech kierunków studiów I stopnia: *architektura informacji; dziennikarstwo i komunikacja społeczna; pedagogika* (w ubiegłym roku kierunków było siedem) i jednego kierunku studiów II stopnia: *pedagogika*.

Najwyższe wskaźniki aktywności zawodowej (100% wskazań) mają następujące kierunki: *filozofia* (studia I stopnia), *socjologia* (studia I i II stopnia); medioznawstwo (studia I stopnia); *architektura informacji* (studia II stopnia); *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* (studia II stopnia); *kognitywistyka* (studia I stopnia); *pedagogika specjalna* (studia I stopnia); *praca socjalna* (studia I stopnia); *psychologia* (studia jednolite magisterskie).

Tabela 1. Liczba ankiet poddanych analizie na poszczególnych kierunkach studiów WFiNS wraz z informacją o sytuacji zawodowej absolwentów

Lp.	Kierunek i stopień studiów	Liczba uzyskanych ankiet (odsetek badanych absolwentów)			Absolwenci aktywni zawodowo (odsetek osób biorących udział w badaniu)			Absolwenci nieaktywni zawodowo (odsetek osób biorących udział w badaniu)		
		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2018/2019	2019/2020	2020/2021
1.	Filozofia S1	2 (50%)	brak ankiet	1 (20%)	1 (50%)	-	1 (100%)	1 (50%)	-	0
2.	Filozofia S2	2 (29%)	1 (33,33%)	Brak ankiet	1 (50%)	1 (100%)	-	1 (50%)	0	-
3.	Socjologia S1	6 (55%)	3 (21,43%)	7 (36,84%)	5 (83%)	3 (75%)	5 (100%)	1 (17%)	1 (25%)	0
4.	Socjologia S2	6 (100%)	5 (33,33%)		6 (100%)	5 (100%)	2 (100%)	0	0	0
5.	Medioznawstwo S1	2 (13%)	10 (29,41%)	10 (47,62%)	2 (100%)	9 (81,82%)	9 (100%)	0	2 (18,18%)	0
6.	Architektura informacji S1	9 (31%)/	20 (42,55%)	23 (48,94%)	8 (89%)	18 (94,97%)	13 (81,25%)	1 (11%)	1 (5,26%)	3 (18,75%)
7.	Architektura informacji S2	-	-		-	-	6 (100%)	-	-	0
8.	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna S1	25 (45%)	15 (34,09%)	25 (39,68%)	25 (100%)	15 (93,75%)	13 (92,87%)	0	1 (6,25%)	1 (7,14%)
9.	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna S2	16 (38%)	13 (29,55%)		15 (94%)	13 (100%)	11 (100%)	1 (6%)	0	0
10.	Kognitywistyka S1	7 (29%)	12 (46,15%)	15 (55,56%)	7 (100%)	10 (100%)	11 (100%)	0	0	0
11.	Kognitywistyka S2	8 (47%)	5 (45,45%)		6 (75%)	2 (40%)	3 (75%)	2 (25%)	3 (60%)	1 (25%)
12.	Zarządzanie informacją i bibliologia S2	4 (36%)	brak ankiet	3 (50%)	4 (100%)	-	1 (50%)	-	-	1 (50%)
13.	Pedagogika S1	40 (30%)	35 (28%)	68 (34,69%)	36 (90%)	31 (88,57%)	22 (84,62%)	4 (10%)	4 (11,43%)	4 (15,38%)
14.	Pedagogika S2	64 (43%)	57 (32,95%)		58 (91%)	51 (91,07%)	33 (86,84%)	6 (9%)	5 (8,93%)	5 (13,16%)
15.	Pedagogika medialna, S1	brak ankiet	brak ankiet	3 (33,33%)	-	-	1 (50%)	-	-	1 (50%)
16.	Pedagogika specjalna S1	15 (34%)	22 (50%)	15 (48,39%)	15 (100%)	17 (77,27%)	15 (100%)	0	5 (22,73%)	0

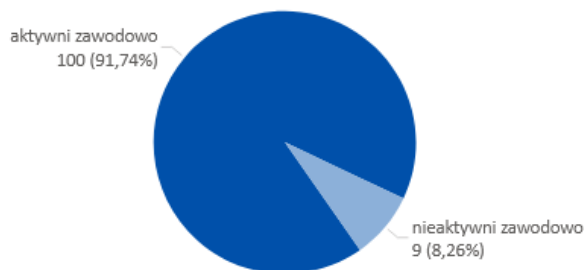
17.	Praca socjalna S1	10 (45%)	13 (54,17%)	10 (90,91%)	9 (90%)	11 (84,62%)	10 (100%)	1 (10%)	2 (15,38%)	0
18.	Psychologia	-	-	5 (50%)	-	-	5 (100%)	-	-	0
Razem		232	212 (34,47%)	184 (41,63%)	213 (92% ogólnej liczby osób biorących udział w ankiecie)	187 (88,63% ogólnej liczby osób biorących udział w ankiecie)	151 (92,07% ogólnej liczby osób biorących udział w ankiecie)	19 (8% ogólnej liczby osób biorących udział w ankiecie)	24 (11,37% ogólnej liczby osób biorących udział w ankiecie)	13 (7,93% ogólnej liczby osób biorących udział w ankiecie)

3. Analiza danych dotyczących sytuacji zawodowej absolwentów

Wśród **absolwentów studiów I stopnia** ankiety aktywność zawodowa absolwentów jest na poziomie 91,74%.

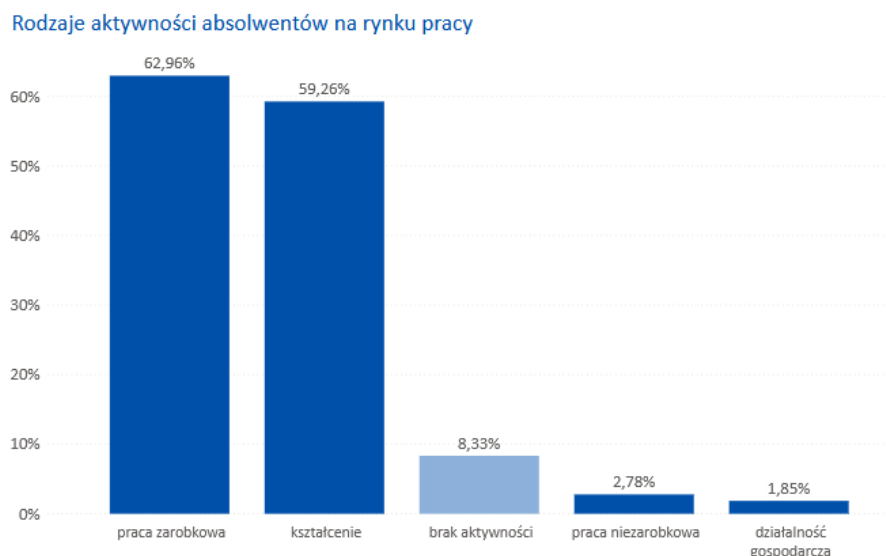
Wykres 1. Aktywność zawodowa absolwentów studiów I stopnia na WFiNS

Aktywność zawodowa

Zdecydowana większość (91,74%) podejmuje aktywność zawodową, jednakże jest to liczba wyższa niż w ubiegłorocznym badaniu (88,63%). Mniej osób niż rok temu osób wybiera dalsze kształcenie – 59,62% (było takich osób 63%). Pracę zarobkową deklaruje natomiast 62,96% (tu dane nie muszą się sumować, bo badani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź).

Wykres 2. Rodzaje aktywności zawodowej absolwentów studiów I stopnia

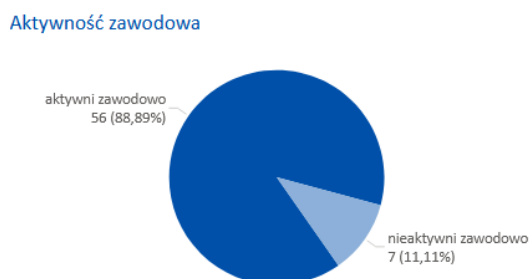

W przypadku studiów stacjonarnych, dalsze kształcenie wybiera 60,58% absolwentów (minimalnie mniej niż w zeszłym roku), pracę zarobkową – 64,42% (jest to wyraźnie więcej niż w roku poprzednim - 49,59%). Brak aktywności wskazuje jedynie 5,77% absolwentów (rok temu było to 13,22%). 1,92% absolwentów zadeklarowało zaś prowadzenie działalności gospodarczej.

Po studiach niestacjonarnych – 25% badanych deklaruje pracę zarobkową (w ubiegłym roku było to 100%), a 25% dalsze kształcenie (w roku 2019/2020 – było to 60%). W grupie absolwentów studiów I stopnia aż 75% badanych nie wykazuje się ani działalnością zawodową, ani edukacyjną (w ubiegłym roku było to 12,70%). Jest to niepokojąca tendencja, związana zapewne z sytuacją społeczno-gospodarczą w Polsce i regionie.

Wśród **absolwentów studiów II stopnia** dane dotyczące poziomu aktywności zawodowej są podobne do danych opisujących poziom zatrudnienia absolwentów studiów I stopnia, a także powielają wyniki z badań w roku 2019/2020.

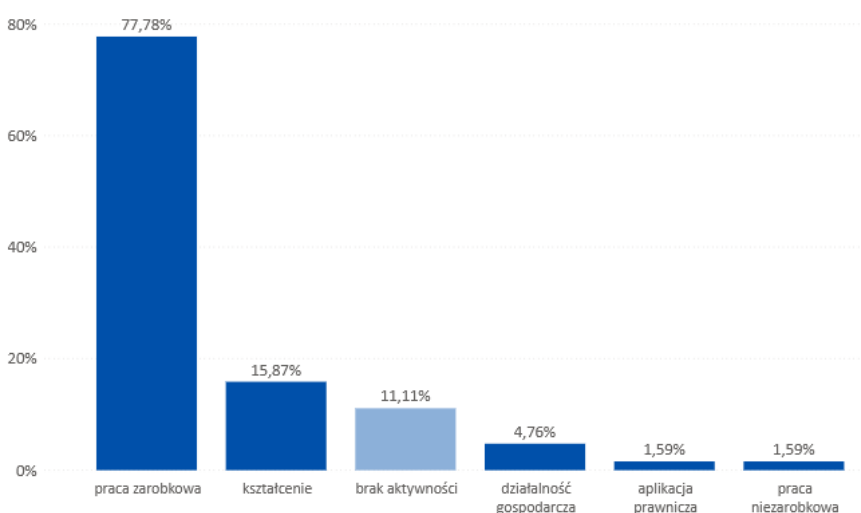
Wykres 3. Aktywność zawodowa absolwentów po studiach II stopnia na WFiNS

Większość badanych absolwentów studiów II stopnia – 77,78% respondentów - podejmuje pracę zawodową (w tym 85,71% świadczy pracę na podstawie umowy o pracę), Więcej absolwentów studiów II stopnia niż I stopnia prowadzi własną działalność gospodarczą – 4,76%. Po studiach stacjonarnych pracę zawodową świadczy 74,55% badanych (w zeszłym roku było to 75,38% badanych, natomiast wśród absolwentów studiów niestacjonarnych praca zarobkowa jest podejmowana przez 100% badanych). Podobny jest odsetek osób kontynuujących edukację – w przypadku studiów stacjonarnych jest to 15,87%, natomiast dla studiów niestacjonarnych – 12,50%. Niższy jest zaś wskaźnik obrazujący brak aktywności absolwentów studiów II stopnia – obecnie jest to 11,11%, a było 12,31%.

Wykres 4. Rodzaje aktywności zawodowej absolwentów studiów II stopnia

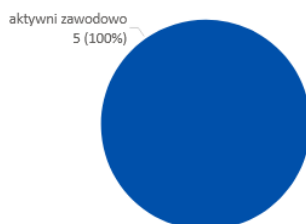
Rodzaje aktywności absolwentów na rynku pracy

W przypadku **studiów jednolitych magisterskich** (w przypadku roku badania jest to jeden kierunek – *psychologia*), wszyscy absolwenci są aktywni zawodowo i podejmują pracę zarobkową (w 80% jest to umowa o pracę, 20% - umowa cywilno-prawna). Nie wykazano podejmowania dalszego kształcenia.

Wykres 5. Aktywność zawodowa absolwentów po studiach jednolitych magisterskich na WFiNS

Aktywność zawodowa

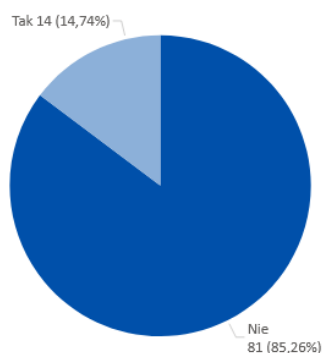

4. Zatrudnienie po studiach

Absolwenci zatrudnienie znaleźli przede wszystkim w województwie kujawsko-pomorskim (59 osób) oraz po kilka osób – w województwach sąsiednich: w województwie mazowieckim – 12 osób, pomorskim – 8 osób, warmińsko-mazurskim – 2 osoby, wielkopolskim – 2 osoby, podlaskim – 1 osoba, dolnośląskim – 1 osoba, lubelskim – 1 osoba. We Włoszech i w Niemczech znalazło zatrudnienie po 1 absolwencie Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych. Większość osób (85,26%) nie pracuje na stanowiskach kierowniczych, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 6. Zatrudnienie na stanowisku kierowniczym

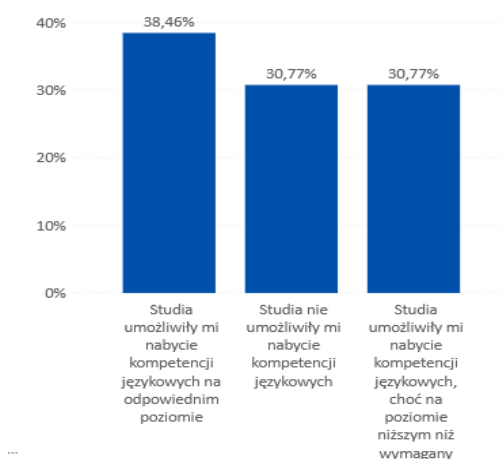
Czy pracuje Pan/Pani na stanowisku kierowniczym?

Absolwenci deklarują zadowolenie jest z wykonywanej pracy, w której korzystają ze znajomości języków obcych (wskazano na język angielski i rosyjski). 38,46% badanych stwierdza, że studia pozwoliły im na poznanie języka na odpowiednio wysokim poziomie.

Wykres 7. Nabycie znajomości języka obcego na studiach

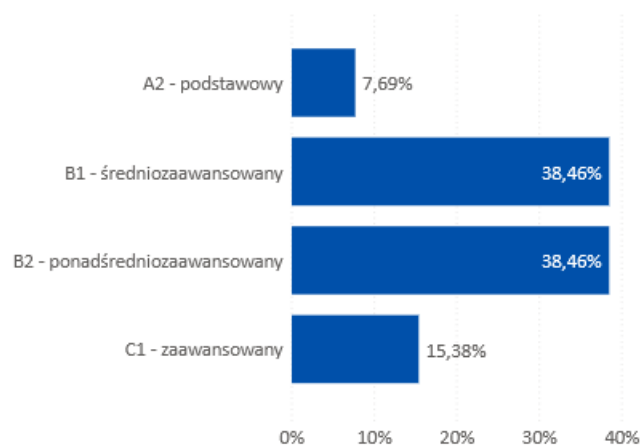
Nabycie kompetencji językowych na studiach

Absolwenci korzystają ze znajomości języka obcego w pracy. Poziom C2 wykazało 15,38% (w roku 2019/2020 było to 33%).

Wykres 8. Poziom znajomości języka wykorzystywany w pracy

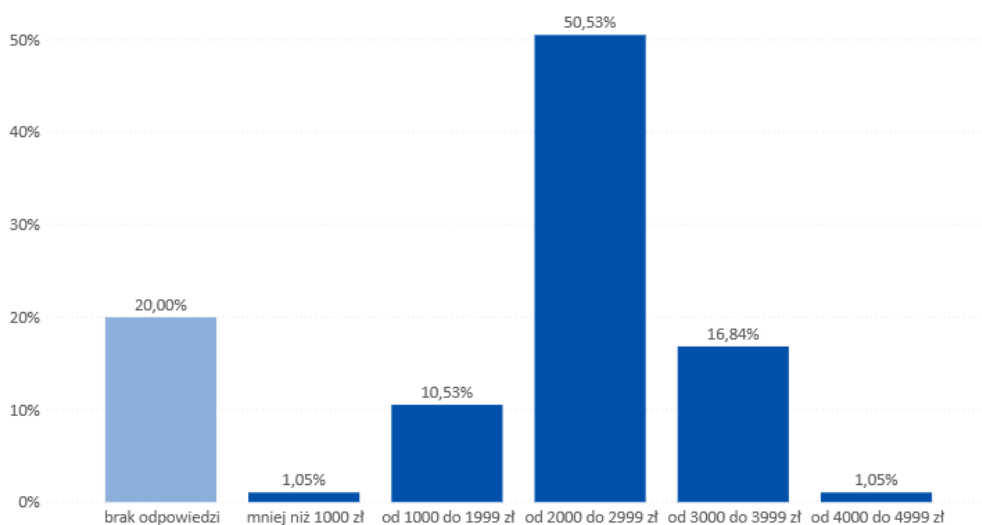
Poziom wykorzystywanego języka w miejscu zatrudnienia

Absolwenci WFiNS nie znaleźli się w grupie najlepiej zarabiających. 20% badanych nie udzieliło odpowiedzi o poziom zarobków. Zarobki większości absolwentów oscylują między 2000 a 2999 zł. Stanowią oni grupę 50,53% badanych, przy czym w ubiegłym roku było to 61,82%.

Wykres 9. Zarobki absolwentów WFiNS

Zarobki absolwentów (netto)

Absolwenci pracują w bardzo różnych instytucjach. Są to następujące branże:

- Badania społeczne/Analizy – 1 osoba;
- Bibliotekarstwo/Archiwistyka/Informacja Naukowa – 1 osoba;
- **Edukacja/ szkolenia – 29 osób;**
- Finanse/Bankowość/Księgowość – 2 osoby;
- Grafika/Plastyka/DTP/Konserwacja zabytków – 2 osoby;
- Hotelarstwo/Turystyka/Rekreacja – 1 osoba;
- IT – 4 osoby;
- Kadry/HR/Doradztwo zawodowe – 1 osoba;
- Logistyka/Transport/Dystrybucja/Zakupy – 1 osoba;
- **Marketing/Reklama/Promocja/PR – 6 osób;**
- Media – 6 osób;
- Medycyna/Farmacja/Kosmetologia/Zdrowie – 2 osoby;
- Opieka społeczna – 5 osób;
- Organizacja pozarządowa – 1 osoba;
- Praca asystencka/personel biurowy – 5 osób;
- **Sprzedaż/Obsługa klienta – 14 osób;**

Sektor określony jako „Inny” wskazało 14 osób.

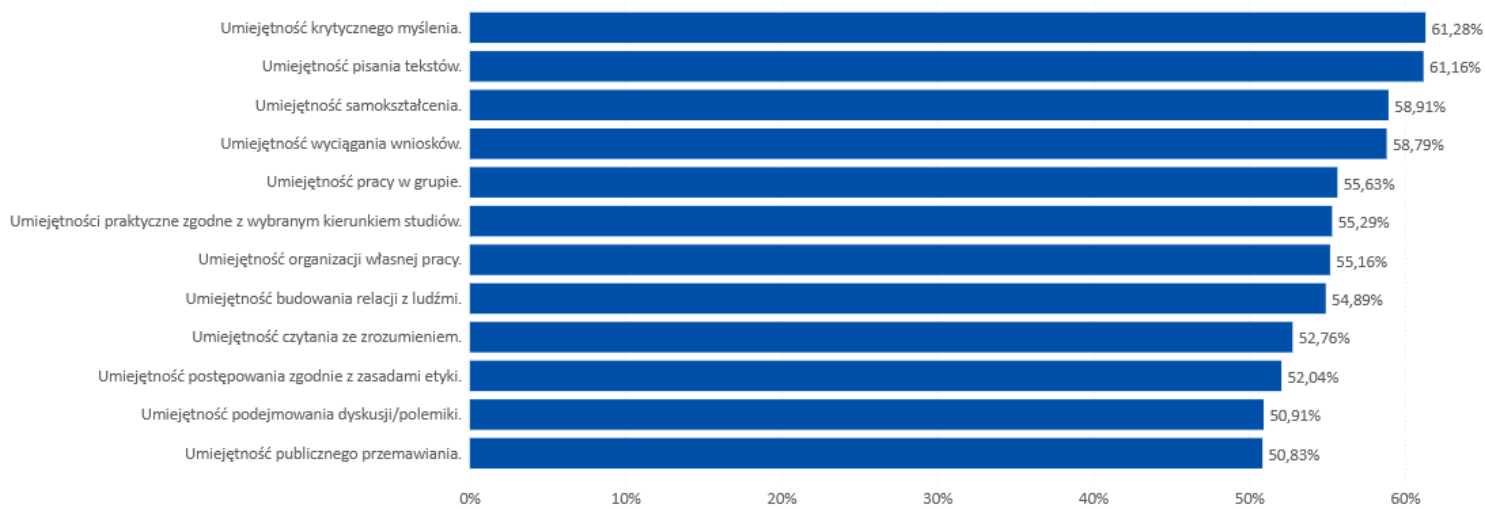
Wykonują natomiast bardzo różne zawody, wśród których najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele (17 osób), nauczyciele nauczania początkowego (10 osób), dziennikarz (4 osoby), specjaliści do spraw sprzedaży (4 osoby). W badanej grupie znaleźli się także bibliotekarz, lektor, socjoterapeuta, księgowy, kelner, kucharz, grafik komputerowy, pracownik samorządowy, psycholog szkolny, sekretarz, pracownik do spraw promocji i specjalista do spraw marketingu.

5. Zadowolenie ze studiów. Mocne i słabe strony kształcenia na Wydziale

Absolwenci WFiNS jednoznacznie wskazują na korzyści ze studiowania, deklarując nowe umiejętności w wielu obszarach kompetencyjnych oraz deklarują ponowny wybór kierunku studiów. Najważniejsze wśród wymienianych umiejętności dotyczą krytycznego myślenia, wyciągania wniosków, ale też samokształcenia czy pisanie tekstów. Są to kompetencje bardzo cenne na rynku pracy, podobnie jak umiejętność pracy w zespole czy budowania relacji z ludźmi.

Wykres 10. Średni przyrost kompetencji po studiach

Średni przyrost kompetencji po studiach:

Interesujące jest, jakie kompetencje absolwenci wskazują na konkretnych kierunkach. Są to:

- architektura informacji – *umiejętność krytycznego myślenia* – 50% wskazań;
- dziennikarstwo i komunikacja społeczna - *umiejętności praktyczne zgodne z wybranym kierunkiem studiów* – 64,06%;
- kognitywistyka - *umiejętność krytycznego myślenia* – 60,44%;
- medioznawstwo – *umiejętność pisania tekstów* – 84,29%;
- pedagogika – *umiejętność samokształcenia* – 64,45%;
- pedagogika medialna - *umiejętność samokształcenia* – 85%;
- pedagogika specjalna - *umiejętność krytycznego myślenia* – 71,50%;
- praca socjalna – *umiejętność pracy w grupie* – 80%;
- psychologia - *umiejętność krytycznego myślenia* – 65%;
- socjologia – *umiejętność organizacji własnej pracy* – 65%;
- zarządzanie informacją i bibliologia – *umiejętność podejmowania dyskusji/polemiki* – 95%.

Pytanie dotyczące słabych i mocnych stron studiowania na Wydziale wywołało wiele uwag, które pozwolą na doskonalenie procesu kształcenia. Absolwenci skarżyli się na kwestie lokalowe, funkcjonowanie dziekanatu i budynków z salami wykładowymi w różnych lokalizacjach (np. *Znajduje się poza głównym kampusem, przez co nie czułam się jakbym studiowała na uczelni, a ponownie byłam w liceum*), zajęcia w salach bez okien. Z drugiej strony, lokalizacja jednego w budynków WFiNS na Starówce było też uznawane za pozytywną stronę studiów. Uwagi krytyczne i wskazania do zmian obejmowały głównie problemy z

organizacją, stanem technicznym budynku, brakiem bufetu/ automatu z kawą. Pojawiły się też wskazania do unowocześnienia programu, większej liczby zajęć praktycznych (lub uzasadnionych celami kształcenia), poprawy kształcenia językowego. Jednym z ważniejszych problemów jest plan studiów, uwzględniający np. pracę zarobkową studentów i efektywne wykorzystanie zarówno czasu, jak i przestrzeni, w której odbywają się zajęcia.

Wśród atutów zaś stawiano kadrę prowadzącą zajęcia, lokalizację (zarówno w centrum miasta, jak i na głównym kampusie), doświadczenie dydaktyczne nauczycieli, a także dobrą atmosferę na studiach. Doceniono dziekanat oraz wsparcie administracyjne oraz zajęcia dodatkowe, tj. projekt stażowy czy UNI-KOMP-AS.

6. Rekomendacje

Podobnie jak w latach ubiegłych, głównie ze względu na różnorodną specyfikę i tradycję studiów prowadzonych na Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych oraz małą liczbę ankiet i odpowiedzi sformułowane tu rekomendacje mają charakter propozycji, nie zaś rozwiązań systemowych, obowiązujących dla każdego kierunku.

W związku z powyższym rekomenduje się:

- (1) **podjęcie działań integrujących absolwentów z Wydziałem, ale też między sobą**, by tworzyć kapitał społeczny absolwentów, np. poprzez spotkania z absolwentami, włączanie ich do grona interesariuszy zewnętrznych, rad programowych, zasiadania w jury konkursów studenckich, itp.

W celu realizacji tego działania podjęto wiele wspólnych projektów integrujących studentów np. projekty zespołowe IDUB czy też stworzono przestrzeń wspólną w nowym budynku Instytutu Psychologii. Warto jednakże utrzymywać podobne inicjatywy i do nich zachęcać.

- (2) **zwiększenie liczb zajęć kształtujących umiejętności językowe i ich większa specjalizacja oraz współpraca ze Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych w zakresie doskonalenia jakości kształcenia;**

W celu realizacji tej rekomendacji zintensyfikowano działania w zakresie mobilności akademickiej studentów w ramach programu Erasmus+. Studenci mogą także uczestniczyć w działaniach konsorcjum YUFE. Na Wydziale prowadzony jest angielskojęzyczny kierunek

studiów – Cognitive Science, na którym mogą studiować osoby chcące pogłębić znajomość języka angielskiego i używać go do celów naukowych/ zawodowych.

- (3) **wprowadzenie do programów studiów większej liczby zajęć fakultatywnych, pozwalających na personalizację kształcenia;** kształtujących kompetencje miękkie, umiejętność organizacji czasu pracy/ czasu wolnego, pracy własnej, w tym zajęć kształtujących umiejętności autoprezentacji i autopromocji;

W ramach działań strategicznych podejmowane są działania w celu uelastycznienia kształcenia oraz personalizacji/indywidualizacji ścieżki edukacyjnej. Jednym z przykładów jest program COOP – staży zawodowych realizujących część kierunkowych efektów uczenia się.

- (4) **dalszą poprawę infrastruktury dydaktycznej,**

Nowo otwarty budynek Instytutu Psychologii jest modelowym przykładem infrastruktury dydaktycznej. W Instytucie Nauk Pedagogicznych natomiast wycofano z użytkowania sale bez okien i klimatyzacji.

- (5) W poprzednim roku rekomendowano również **wzmocnienie relacji z interesariuszami zewnętrznymi**, by pomóc tworzyć kapitał społeczny i budować profesjonalne relacje na rynku pracy, zapewniając także miejsca praktyk, uczestnictwo w projektach, zapraszając do współtworzenia programów studiów oraz dodatkowej oferty dla studentów. Jest to ważne także w kolejnym roku akademickim – szczególnie z uwagi na kryzys ekonomiczny.

- (6) Nową rekomendacją jest **doskonalenie organizacji procesu kształcenia**, by ułatwić studentom organizację pracy, uwzględniając zasady higieny pracy umysłowej, bezpieczeństwa oraz zapewnić balans pomiędzy życiem studenckim a osobistym.